

Наукoвi перспективи
Видавничa група

Merry
Christmas

AND HAPPY NEW YEAR

Ho, Ho
Ho!

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

*v rámci publikační skupiny
Scientific Publishing Group*

*Svazek XXVI mezinárodní
kolektivní monografie*

Česká republika
2022

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Česká republika)
Středoevropský vzdělávací institut (Bratislava, Slovensko)
Národní institut pro ekonomický výzkum (Batumi, Gruzie)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazachstán)
Institut filozofie a sociologie Ázerbájdžánu Národní akademie věd (Baku, Ázerbájdžán)
Institut vzdělávání Ázerbájdžánské republiky (Baku, Ázerbájdžán)
Batumi School of Navigation (Batumi, Gruzie)
Regionální akademie managementu (Kazachstán)
Veřejná vědecká organizace „Celokrajinské shromáždění lékařů ve veřejné správě“ (Kyjev, Ukrajina)
Nevládní organizace „Sdružení vědců Ukrajiny“ (Kyjev, Ukrajina)
Univerzita nových technologií (Kyjev, Ukrajina)

v rámci publikační skupiny Publishing Group „ Vědecká perspektiva “

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XXVI mezinárodní kolektivní monografie

Česká republika

2022

International Economic Institute s.r.o. (Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of Sciences (Baku, Azerbaijan)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
*Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of
Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)*
Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

26- th volume of the international collective monograph

Czech Republic
2022

UDC 001.32: 1/3] (477) (02)
C91

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika
Zveřejněno rozhodnutím akademické rady

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. (Zápis č. 23/2022 ze dne 8. prosinec 2022)

Monografie jsou indexovány v mezinárodním vyhledávači
Google Scholar

Recenzenti:

- Karel Nedbálek** - doktor práv, profesor v oboru právo (Zlín, Česká republika)
Markéta Pavlova - ředitel, Mezinárodní Ekonomický Institut (Praha, Česká republika)
Iryna Kharchenko - kandidátka na vědu ve veřejné správě, docentka (Kyjev, Ukrajina)
Yevhen Romanenko - doktor věd ve veřejné správě, profesor, ctěný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Oleksandr Datsiy - doktor ekonomie, profesor, čestný pracovník školství na Ukrajině (Kyjev, Ukrajina)
Jurij Kijkov - doktor informatiky, dr.h.c. v oblasti rozvoje vzdělávání (Teplice, Česká republika)
Vladimír Bačšín - docent ekonomie (Bratislava, Slovensko)
Peter Ošváth - docent práva (Bratislava, Slovensko)
Oleksandr Nepomnyashy - doktor věd ve veřejné správě, kandidát ekonomických věd, profesor, řádný člen Vysoké školy stavební Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Vladislav Fedorenko - doktor práv, profesor, DrHb - doktor habilitace práva (Polská akademie věd), čestný právník Ukrajiny (Kyjev, Ukrajina)
Dina Dashevská - geolog, geochemik Praha, Česká republika (Jeruzalém, Izrael)

Tým autorů

C91 Moderní aspekty vědy: XXVI. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. str. 600

Svazek XXVI mezinárodní kolektivní monografie obsahuje publikace o: utváření a rozvoji teorie a historie veřejné správy; formování regionální správy a místní samosprávy; provádění ústavního a mezinárodního práva; finance, bankovníctví a pojišťovnictví; duševní rozvoj osobnosti; rysy lexikálních výrazových prostředků imperativní sémantiky atd.

Materiály jsou předkládány v autorském vydání. Autoři odpovídají za obsah a pravopis materiálů.

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
ODDÍL 1. VEŘEJNÁ SPRÁVA, SAMOSPRÁVA A STÁTNI SPRÁVA	12
<i>§1.1 ВІЙСЬКОВА ПОЛІЦІЯ ЗАМІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПРАВОПОРЯДКУ (Романенко Є.О., Національний авіаційний університет)</i>	12
ODDÍL 2. EKONOMIKA A ŘÍZENÍ PODNIKU	43
<i>§2.1 IMPROVEMENT OF CORPORATE MANAGEMENT UNDER THE CONDITIONS OF RESTRUCTURING OF ENTERPRISES (Hnylianska O.V., Lviv Institute of Management)</i>	43
<i>§2.2 СУТЬ І ЗНАЧЕННЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ (Білик О.І., Національний університет «Львівська політехніка»)</i>	59
<i>§2.3 НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ОСНОВА РАЦІОНАЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (Лисенко А.М., Центральнoукраїнський національний технічний університет)</i>	71
<i>§2.4 ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ (Галкін В.В., Миколаївський національний аграрний університет)</i>	82

*§2.3 НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК
ОСНОВА РАЦІОНАЛЬНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРОБІЗНЕСУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (Лисенко А.М.,
Центральноукраїнський національний технічний університет)*

Вступ. В умовах воєнного стану спостерігаються негативні процеси у розвитку як економіки України загалом, так і, зокрема, сфери агробізнесу, яка всупереч цілеспрямованому знищенню росіянами матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання нашої країни та руйнації попередньо налагоджених ланцюгів логістики продовжує функціонувати, залишаючись важливим інструментом забезпечення не лише внутрішніх потреб у продовольстві, а й зовнішніх. За січень-серпень 2022 р. в структурі експорту частка живих тварин та продуктів тваринного походження становила 3,3 %, продуктів рослинного походження - 25,1 %, жирів та олії рослинного та тваринного походження - 12,6 %, готових харчових продуктів - 5,3 %. У порівнянні з відповідним періодом 2021 р. експорт живих тварин та продуктів тваринного походження збільшився на 18,3 %, водночас на 5,3 % зменшився експорт продуктів рослинного походження, на 11,3 % - жирів та олії рослинного або тваринного походження, на 36,7 % - готових харчових продуктів [1].

Раціональне функціонування агробізнесу в надскладних умовах забезпечується за рахунок поєднання сукупності інструментів, важливим серед яких є нормативно-правове регулювання бізнес-процесів.

Виклад основного матеріалу. Урядом України розроблено та ухвалено ряд нормативно-правових документів,

спрямованих на забезпечення раціонального функціонування сфери агробізнесу в умовах воєнного стану. В їх сукупності найбільш важливе значення відводиться наступним нормативно-правовим актам (рис. 1):

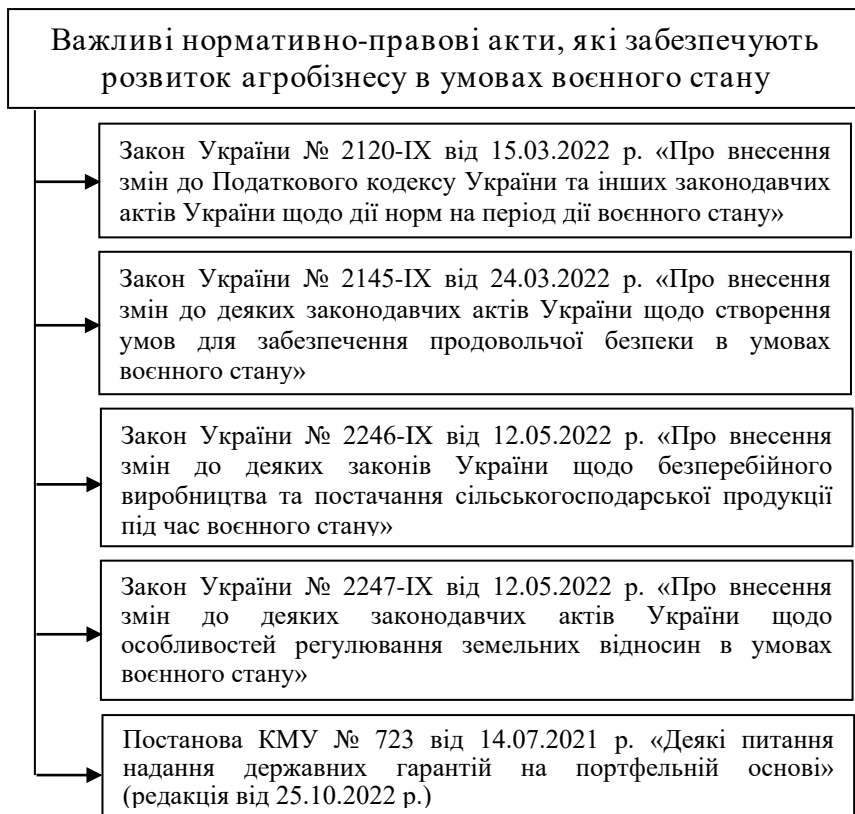

Рис. 1. Основні нормативно-правові документи, які забезпечують раціональний розвиток сфери агробізнесу в умовах воєнного стану

З 17.03.2022 р. вступив в дію Закон України № 2120-IX від 15.03.2022 р., у відповідності з яким на період дії воєнного

стану внесено зміни до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів. Зокрема, Податковий кодекс доповнено важливим положенням, відповідно до якого з 01.03.2022 р. по 31.12 року, наступного за роком, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, не нараховується та не сплачується плата за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності). Дія цього положення розповсюджується на ті земельні ділянки, які розташовані на територіях, де ведуться або ж велися бойові дії, а також на тимчасово окупованих територіях, перелік яких визначено Кабінетом Міністрів України. Під звільнення від плати за землю підпадають також визначені обласними військовими адміністраціями ділянки, які засмічені вибухонебезпечними предметами, або на яких розташовані фортифікаційні споруди. Водночас, на період дії воєнного стану не зупиняються камеральні перевірки щодо бюджетного відшкодування ПДВ (підпункт 69.2 пункту 69) [2].

З 07.04.2022 р. чинним є Закон України № 2145-IX від 24.03.2022 р., відповідно до якого Земельний кодекс України доповнено пунктами 27 та 28 Перехідних положень, що регулюють земельні відносини в умовах дії воєнного стану. Так, інтересів агробізнесу найбільше стосуються наступні положення цього Закону:

- автоматичне поновлення терміном на один рік договорів оренди та суборенди земельних ділянок сільськогосподарського призначення. Поновлення договорів здійснюється без волевиявлення сторін, а також без внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав.

Водночас має дотримуватися наступна умова: термін користування земельною ділянкою повинен закінчуватися після введення воєнного стану;

- спрощення процедури оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності терміном до року. При цьому передбачається укладання договору в електронній формі з засвідченням його електронними кваліфікованими підписами. Проведення земельних торгів при передачі в оренду земельної ділянки не здійснюється. Також передбачається можливість щодо збирання орендарем врожаю у випадку закінчення терміну договору до моменту збирання врожаю;

- заборона передачі земель державної та комунальної власності у приватну власність, надання договорів на розроблення документації із землеустрою та розроблення такої документації [3].

З 27.05.2022 р. вступив в дію Закон України № 2246-IX від 12.05.2022 р., відповідно до якого:

- доповнено статтею 25 Закон України «Про пестициди і агрохімікати». При цьому передбачено, що для державної реєстрації пестицидів та агрохімікатів на період дії воєнного стану та упродовж 90 днів з дати його припинення або скасування не вимагається наявність позитивного висновку державної санітарно-епідеміологічної експертизи. Також розширено перелік агрохімікатів, на які не вимагається державна реєстрація;

- до Закону України «Про карантин рослин» внесено зміни щодо можливості переміщення без карантинного сертифікату об'єктів регулювання в межах України та за її

межі у випадку їх переміщення в межах та за межі зони, вільної від регульованих шкідливих організмів, а також місця виробництва або ж виробничої ділянки, вільних від регульованих шкідливих організмів. Крім того, запроваджено можливість оформлення фітосанітарного сертифіката в електронній формі. На території України під час воєнного стану термін дії фітосанітарного сертифіката, а також фітосанітарного сертифіката на реекспорт становить 30 днів з дня видачі;

- до Закону України «Про ветеринарну медицину» внесено зміни щодо певного спрощення вимог до ввезення на територію країни або переміщення транзитом живих тварин [4].

З 09.06.2022 р. вступили в дію положення Закону України № 2247-IX від 12.05.2022 р., яким передбачається спрощення процедури та забезпечення оперативного розміщення виробничих потужностей суб'єктів господарювання, переміщених із зони ведення бойових дій. Встановлено, що Кабінетом Міністрів України затверджується порядок визначення підприємств, виробничі потужності яких підлягають евакуації (переміщенню) із зони ведення бойових дій, а також осіб, яким надається право на одержання в оренду земельної ділянки державної або комунальної власності без проведення земельних торгів для розміщення виробничих потужностей таких підприємств. Перелік підприємств та осіб, яким надається це право, визначається спільним рішенням двох обласних військових адміністрацій (тієї, звідки переміщуються та тієї, куди переміщуються такі юридичні та фізичні особи) [5].

Постанова КМУ № 723 від 14.07.2021 р. (у редакції від 25.10.2022 р.) регулює загальний порядок надання державних гарантій суб'єктам підприємницької діяльності, у тому числі й суб'єктам сфери агробізнесу. Зокрема, цією постановою регламентовано основні критерії, яким повинен відповідати позичальник:

- бути резидентом (ФОП або юридична особа, учасники та кінцеві бенефіціарні власники якої є фізичними особами-резидентами; сільськогосподарські товаровиробники);

- бути суб'єктом підприємництва (у відповідності до статті 55 Господарського кодексу України), зареєстрованим на території України (за виключенням тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей, АРК та м. Севастополь);

- якщо кредит надається для фінансування придбання земель сільськогосподарського призначення, то основним видом економічної діяльності такого суб'єкта господарювання має бути сільське господарство. Суб'єкт повинен мати у власності та/або користуванні земельні ділянки сільськогосподарського призначення обсягом не більше, ніж 500 га з урахуванням земельних ділянок, які придбаваються за рахунок кредитних ресурсів;

- для отримання кредиту на відновлення виробничих потужностей, повністю або частково зруйнованих внаслідок проведення воєнних (бойових) дій, позичальник станом на 01.01.2022 р. повинен провадити прибуткову господарську діяльність упродовж року (що підтверджується даними річної фінансової звітності), а його виробничі потужності повинні бути розташовані на території не ближче, ніж за 50 км до

районів проведення воєнних (бойових) дій, які не перебувають у тимчасовій окупації або оточенні (блокуванні);

- термін провадження господарської діяльності з моменту реєстрації суб'єкта господарювання повинен перевищувати 12 місяців (що має бути документально підтверджено);

- позичальник не повинен бути пов'язаною особою з банком-кредитором та не повинен мати інших обмежень, які передбачені умовами надання державних гарантій [6].

Слід зазначити, що пунктом 5 Постанови КМУ № 723 від 14.07.2021 р. (у редакції від 25.10.2022 р.) встановлено, що термін дії державної гарантії на портфельній основі за кредитами, які надаються суб'єктам господарювання - сільськогосподарським товаровиробникам не може перевищувати двох років, а за кредитами, які надаються для відновлення частково або повністю зруйнованих внаслідок проведення воєнних (бойових) дій виробничих потужностей - п'яти років. Кредит у рамках портфеля кредитів може надаватися суб'єктам сфери агробізнесу, зокрема, й для фінансування оплати праці, придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення, основних засобів та нематеріальних активів, сільськогосподарської продукції груп 1-24 УКТЗЕД, запчастин, пально-мастильних матеріалів, засобів захисту рослин, добрив, пестицидів та агрохімікатів, інших товарів (робіт, послуг), що використовуються під час провадження операційної діяльності [6].

Основні умови кредитування суб'єктів сфери агробізнесу формують наступні складові:

- валюта;

- номінальна відсоткова ставка;
- розмір комісії на покриття витрат банку;
- забезпечення;
- складові кредитного портфеля;
- вид кредиту;
- термін (строк) кредиту;
- максимальна сукупна заборгованість позичальника і учасників групи пов'язаних контрагентів.

Так, валютою кредитування слугує гривня. Номінальна відсоткова ставка не може бути більшою UIRD (3 місяці) за станом на найближчий робочий день перед датою підписання кредитного договору плюс 7 % річних, а для кредиту на відновлення частково або повністю зруйнованих внаслідок воєнних дій виробничих потужностей - не може бути більшою індексу UIRD (12 місяців) плюс 14 % з відтермінуванням на рік сплати основної суми кредиту з відсотками. Крім того, на час дії воєнного стану та упродовж 90 календарних днів з моменту його припинення (скасування) банк-кредитор може збільшити відсоткову ставку до 20 % річних. Розмір комісії на покриття витрат банку (без плати за надання державної гарантії), пов'язаних з обслуговуванням кредиту - не більше 1 % річних, а для кредитів з терміном кредитування менше року - до 1 % одноразово [6].

Забезпеченням покриття кредиту слугує майно, або інше забезпечення. Так, якщо кредит надається для придбання земель сільськогосподарського призначення, то під заставу передаються придбані за рахунок такого кредиту земельні ділянки сільськогосподарського призначення. Якщо кредит надається для відновлення частково або повністю

зруйнованих внаслідок проведення воєнних (бойових) дій виробничих потужностей, то заставою слугують, зокрема, корпоративні права позичальника, а виконання зобов'язань забезпечується, зокрема, порукою акціонерів.

До кредитного портфеля може бути включеним кредит, за яким надається державна фінансова підтримка як часткова компенсація ставки відсотку, але не може бути включений кредит, по якому надається забезпечення у гарантійній формі за іншими програмами державної підтримки, а також за програмами міжнародних фінансових організацій.

Видами кредиту є кредит, а також кредитна лінія (окрім кредитування, яке надається сільськогосподарським товаровиробникам у відповідності з пунктом 16 Постанови КМУ № 723). Термін кредитування становить: для кредиту, який надається сільськогосподарському товаровиробнику у відповідності з пунктом 16 Постанови КМУ № 723 - до року; для кредиту, наданого для фінансування придбання земельних ділянок сільськогосподарського призначення - до 15 років; для кредиту, наданого під фінансування інших передбачених законодавством цілей - до 10 років.

Також законодавством передбачено максимальний обсяг сукупної заборгованості позичальника і учасників групи пов'язаних контрагентів. Зокрема, для кредиту, наданого сільськогосподарському товаровиробнику у відповідності з пунктом 16 Постанови КМУ № 723 максимальний обсяг сукупної заборгованості допускається у розмірі 1500 млн. грн. [6].

Висновки. Отже, нормативно-правове регулювання є вагомим компонентом, що зумовлює функціонування

економіки загалом та, зокрема, його важливої складової - сфери агробізнесу. В умовах воєнного стану з метою забезпечення раціонального функціонування цієї стратегічної ланки господарювання було прийнято нові нормативно-правові документи та внесено істотні зміни до чинного законодавства. Зокрема, врегульовано спрощений порядок здійснення земельних відносин та певних регуляторних процедур, встановлено податкові пільги, запроваджено механізм оперативного переміщення із зони бойових дій виробничих потужностей, забезпечено дієвість кредитних механізмів та сформовано систему державних гарантій для сільськогосподарських товаровиробників. Дієвість розроблених заходів та їх ефективність проявиться з часом.

Список використаних джерел:

1. Товарна структура зовнішньої торгівлі у січні-серпні 2022 р.: Експрес-випуск. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 06.12.2022).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України № 2120-IX від 15.03.2022 р. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 06.12.2022).

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану : Закон України № 2145-IX від 24.03.2022 р. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text> (дата звернення: 06.12.2022).

4. Про внесення змін до деяких законів України щодо безперерйного виробництва та постачання сільськогосподарської продукції під час воєнного стану: Закон України № 2246-IX від 12.05.2022 р. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-20#Text> (дата звернення: 06.12.2022).

5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану: Закон України № 2247-IX від 12.05.2022 р. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2247-20#Text> (дата звернення: 06.12.2022).

6. Деякі питання надання державних гарантій на портфельній основі: Постанова КМУ № 723 від 14.07.2021 р. (редакція від 25.10.2022 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 06.12.2022).

Vydavatel:

Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.
se sídlem V Lázních 688, Jesenice 252 42
IČO 03562671 Česká republika

MODERNÍ ASPEKTY VĚDY

Svazek XXVI mezinárodní kolektivní monografie

Podepsáno k tisku 09. prosinec2022
Formát 60x90/8. Ofsetový papír a tisk
Headset Times New Roman.
Mysl. tisk. oblouk. 8.2. Náklad 100 kopií.